

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Gf.I.30.504/2015/4. szám

A Szegedi Ítéltábla a Győri és Ribarits Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Ribarits Tamás ügyvéd) által képviselt **felperes neve (címe)** szám alatti székhelyű felperesnek – a Dr. Nagy Éva Zsuzsanna Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Nagy Éva Zsuzsanna ügyvéd) által képviselt **alperes neve (címe)** szám alatti székhelyű alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Kecskeméti Törvényszék 2015. szeptember 9. napján kelt – 73. sorszám alatt kijavított – 10.G.21.499/2014/71. számú ítélete ellen az alperes részéről 75. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezéseit **részben megváltoztatja** és az alperest terhelő elsőfokú eljárási költség összegét 872.000,- (Nyolcszázhetvenkettőezer) Ft-ra leszállítja.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 185.000,- (Egyszáznyolcvanötezer) Ft másodfokú eljárási költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

Az ("A") Társaság 2012. november 27-én fuvarmegbízást adott a felperesnek 6 raklap 1650 kg súlyú áru (autóalkatrész) Németországból a ("C") Kft. (**település neve**)-i telephely szállítási címre történő fuvarozásra. A lerakodás időpontját 2012. november 28. napján 10-14 óra közötti fix határidőben határozták meg.

A fuvarozási feladat elvégzésével a felperes az alperest bízta meg az ugyanezen a napon kelt W2012/0249 számú fuvarmegbízás szerint. A lerakodás időpontjaként 2012. november 28. napjának 16 órája került feltüntetésre, a kiszolgáltatáshoz fűződő különleges érdeket nem tüntettek fel.

Az alperes alkalmazottja (**sofőr neve**) az árut Németországban a megadott határidőben átvette, azonban a tehergépjármű a fuvarmegállapodásban rögzített kirakodási időben nem érkezett meg a szállítási címre.

A gépkocsivezetőt 2012. november 28. napjának 11 óráját követően telefonon elérni nem lehetett, ezért az alperes a következő napon 9 óra 26 perckor feljelentést tett a tehergépjármű eltűnése miatt.

Az ("A") Társaság november 29-én 10 óra 30 perckor jelezte a felperesnek, hogy az áruszállítás elmaradása miatt valamennyi kárt és költséget érvényesíteni kíván vele szemben tekintettel arra, hogy az ő megbízója, a ("B") társaság vele szemben ilyen igénnyel lépett fel.

A felperesi ügyvezető az alperes fuvarszervezőjével november 28-án 8 óra 53 perctől másnap 16 óra 51 percig folyamatosan skype kapcsolatban állt.

Az alperes gépkocsivezetője 29-én 15 óra 43 perckor tájékoztatta a felperesi ügyvezetőt, hogy megérkezett a **(település neve)**-i telephelyre. A fuvarlevelet 17 óra 40 perckor küldte meg a felperesnek annak igazolására, hogy az áru átadása hiánytalanul megtörtént a címzett részére. A ("B") társaság időközben a gyárleállítás elkerülése érdekében légi úton biztosított pótszállítmányt a ("C") Kft.-nek a megrendelt autóalkatrészekből, amely FTL7142 járatszámmal november 29-én 19 óra 29 perckor szállt le a Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtérre.

Az ("A") a ("B") cég igényérvényesítése nyomán fuvardíjban nem részesült, ezen túlmenően a ("B") társaság vele szemben 5.200 euró kártérítési igényt támasztott arra hivatkozással, hogy a késedelem miatt charter repülőgépen szállította le a megrendelt árut. Követeléséről SI-RE-NL... számon állított ki számlát 2012. december 21-én, melynek alapján ugyanezen a napon az ("A") cég is kiállította a felperes felé az RE-... számú számlát.

A felperes a számlán szereplő összeget az 583/2012. számú számlával hárította át 2012. december 13-án az alperesre kötbér megnevezéssel, és „a W2012/0247. sorszámú megbízás hibás teljesítése miatti többletköltség a **(település neve)**-i ("C") gyár leállása végett charter légi szállítási díj 5.200 euróról” szöveg feltüntetésével. Ezen túlmenően 582/2012. szám alatt kompenzációs számlát is kiállított 596,90 euró fuvardíjról. Az alperes a számlákat visszaküldte.

A felperes 2012. december 13-án levélben is bejelentette kárigényét az alperesnek a fenti összegekben meghatározva azt.

A felperes keresetében 1.497.256,- forint tőke és járulékaik megfizetésére kérte kötelezni az alperest az 1971. évi 3. tvr-el kihirdetett CMR Egyezmény 27. Cikk 1. pontja alapján. Előadta, az alperes késedelmes teljesítése miatt a **(település neve)**-i ("C") gyár termelésének egy időre le kellett állnia és a fuvar tárgyát képező autóalkatrészeket charter gépen kellett leszállítani **(település neve)**-re, melyek költségeit a felperessel szemben megbízója érvényesítette.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Vitatta, hogy a gyárban a termelés a perbeli eseménnyel összefüggésben leállt volna, illetőleg hogy a jelen üggyel összefüggésben légi úton kellett volna leszállítani a fuvarozás tárgyát képező autóalkatrészeket. Tagadta, hogy a késedelmet az alperes vagy az alperesi közreműködő szándékos vagy súlyos gondatlansága okozta volna, álláspontja szerint a késedelmes lerakodás oka vis maior volt. Hivatkozott továbbá arra, a felperes a lerakodás időpontjához fűződő különleges érdeket nem közölt, így kártérítési felelőssége legfeljebb a fuvardíj összegéig állhat fenn, amelyet egyébként a felperes nem fizetett meg.

Az elsőfokú bíróság 10.G.40.125/2013/11. számú ítéletével a keresetet elutasította. Határozatának indokolása szerint a peres felek között nemzetközi árufuvarozási szerződés jött létre, melyre az 1971. évi 3. számú tvr.-rel kihirdetett CMR Egyezmény rendelkezései az irányadók. A lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként megállapította, hogy a fuvarlevélben nem szerepel az a megegyezés szerinti határidő, amelyen belül az alperesnek a fuvarozást végre kellett hajtania, így a CMR Egyezmény 23. Cikk 6. pontja szerinti, a kiszolgáltatáshoz fűződő különleges érdeket a felperes nem közölt. Mivel azonban a perben a kiszolgáltatási késedelmet az alperes nem vitatta, az alperes 17. Cikk 1. pontja szerinti felelőssége fennáll. A 2. pontban rögzített mentesülési feltételeket ugyanakkor nem vizsgálta, mivel – álláspontja szerint – a felperes kártérítési igényt a CMR Egyezmény 23. Cikk 5. pontja alapján legfeljebb a fuvardíj összegének erejéig érvényesíthet az

alperessel szemben, amelynek teljesítése viszont elmaradt. Mindezekből azt a következtetést vonta le, hogy a felperes oldalán kár nem állapítható meg.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Szegedi Ítéltábla Gf.I.30.520/2013/4. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és ugyanezt a bíróságot újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasította. Határozatának indoklásában megállapította, a CMR Egyezmény 3. Cikke alapján az alperes kártérítési felelősséggel tartozik a gépkocsivezetője által a fuvarmegbízás teljesítése során okozott esetleges károkért. rámutatott, a helytállás mértéke attól függ, hogy a kár bekövetkeztében – akár az alperest, akár alkalmazottját – milyen mértékű felróhatóság terheli. Kiemelte, a 29. Cikk értelmében a fuvarozó kártérítési felelőssége korlátlan, ha a kárt az ő szándékossága vagy a szándékossággal egyenértékű súlyos gondatlansága okozta. A 23. Cikk 6. pontjában foglalt kártérítési korlát csak abban az esetben érvényesül, amennyiben az alperes alkalmazottjánál szándékos vagy súlyosan gondatlan károkozó magatartás nem állapítható meg, a 29. Cikk és 1. és 2. pontjában foglaltak ugyanis a kártérítési korlátot a felróhatóság súlyosabb fokára tekintettel áttörik. A megismételt eljárásra előírta, vizsgálni kell, hogy a határidőn túli teljesítést külső elháríthatatlan ok okozta-e, tekintetben a bizonyítási kötelezettség az alperest terheli, míg a felperesnek a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján azt kell bizonyítania, hogy az alperes alkalmazottjának szándékos vagy súlyosan gondatlan magatartása miatt került sor a késedelemre. Szükségesnek látta a kár bekövetkezte tényének és összegének vizsgálatát is azzal, hogy ekörben a bizonyításra a felperes köteles.

A megismételt eljárásban meghozott – 73. számon kijavított – ítéletével az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest 1.468.064,- Ft és járulékai megfizetésére, míg ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Határozatának indoklásában rámutatott, a felek közötti jogviszonyra az 1971. évi 3. számú tvr. (CMR) rendelkezései az irányadók. Álláspontja az volt, az alperes nem bizonyította sikerrel, hogy az áru késedelmes kiszolgáltatását külső elháríthatatlan ok okozta. Az okirati bizonyítékok, valamint a könyvszakértői vélemény alapján megállapíthatónak találta viszont, hogy a felperessel szemben a ("**B**") cég részéről érvényesített követelés az alperes késedelmes teljesítése miatti pótszállítás költségeiből ered. A ("**C**") Kft. nyilatkozata alapján bizonyítottanak ítélte, hogy a fuvarozással érintett és a soron kívül megrendelt légi szállítási fuvarlevélen feltüntetett áru egyezett, cikkszámuk ugyanaz volt, és megállapította azt is, hogy a légi fuvar az alperesi késedelemmel okozati összefüggésben állt, indokolt volt. A felperes kárenyhítési kötelezettségének megszegésére irányuló alperesi hivatkozást alaptalannak találta, mivel a felperes első ízben 17 óra 40 perckor kapott hitelt érdemlő igazolást az áru megérkezéséről, mely időpontban már nem volt reális lehetősége a pótszállítás törlésére. A ("**B**") cég által kiállított számla tekintetében osztotta a szakértő véleményét tekintetben, hogy az azon feltüntetett téves dátum adminisztrációs tévedésből ered. Alkalmazhatónak találta a CMR 29. § (1) bekezdését a kártérítés mértékét illetően. A bizonyítékok értékelése körében (**tanú 5**) tanúvallomását kirekesztette a bizonyítékok köréből, mivel vallomása ellentétes az alperesi büntető feljelentés tartalmával. A feljelentésre figyelemmel megállapította, hogy az alperesnek sem volt tudomása a jármű hollétéről, illetve az áru sorsáról mintegy 17 órán keresztül, az utolsó tájékoztatás pedig valótlan is volt, mivel a sofőr (**település 2**)-t jelölte meg tartózkodási helyként Németország helyett. Mindezek alapján arra a következtetésre jutott, hogy a gépkocsivezető súlyos mulasztást követett el, amikor az ismert szállítási határidő ellenére késedelmét nem jelezte, nem volt elérhető, mely magatartása a CMR 3. cikke alapján munkáltatója terhére értékelendő. Alaptalannak találta ugyanakkor a felperes 5.200,- euró kárösszegezen felüli igényét, mivel álláspontja szerint e követelést a felperesnek az ("**A**") céggel szemben módjában áll érvényesíteni.

Az ítélettel szemben, annak részbeni megváltoztatása és elsődlegesen a kereset elutasítása,

másodlagosan kármegosztás alkalmazása, a marasztalási összeg 40 %-ra történő leszállítása érdekében az alperes fellebbezett. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a Szegedi Ítéltábla hatályon kívül helyező végzésében foglaltak ellenére ténymegállapítások helyett feltételezésekbe bocsátkozott. Kifogásolta az alperesi fuvarirányítóval folytatott skype beszélgetés bizonyítékkénti értékelését is, mivel az – véleménye szerint – a késedelem okának feltárására nem alkalmas. A felperes terhére kérte értékelni, hogy nem tett indítványt (**sofőr neve**) sofőr, illetve (**tanú 3**) tanúkénti meghallgatására. Ezzel szemben az alperes a kimentés körében bizonyította, hogy a határidőn túli teljesítés külső elháríthatatlan okra vezethető vissza. Ekörben hivatkozott (**tanú 5**) tanúvallomására, sérelmezve, hogy azt az elsőfokú bíróság kirekesztette a bizonyítékok köréből. Hangsúlyozta, a felperes nem közölt minden olyan adatot az alperessel, amely a fuvar teljesítéséhez szükséges lett volna, így azt az alapvető információt sem, hogy a fuvarmegrendelést az ("**A**") cégtől fix lerakási határidő mellett kapta meg. Kifogásolta azt is, hogy a felperesi mulasztásnak az elsőfokú bíróság csak a felperes és az ("**A**") cég közötti esetleges jogvitában tulajdonított jelentőséget, noha ugyanezen ügyben az alapeljárásban ezt a körülményt a kereset elutasítási okaként jelölte meg. Álláspontja szerint a felperes követelése még abban az esetben is alaptalan, ha igazoltnak tekintjük az 5.200,- eurós állítólagos légi fuvar költséget, melyhez azonban a CMR 6. cikkének értelmezése alapján nem hozzáadni, hanem abból levonni kell fuvardíj iránti igényét. Kiemelte, alperesként akkor is jogosult hivatkozni egy rá továbbhárított követelést megalapozó irattal kapcsolatos kifogásra, ha erre a felperes saját megbízójával szemben nem hivatkozott. Továbbra is fenntartotta az elsőfokú eljárás során tett nyilatkozatait a ("**B**") cég által kiállított számlával, valamint a légi fuvarozással kapcsolatosan, továbbá sérelmezte az elsőfokú bíróság által megállapított perköltség összegét is.

Fellebbezésének kiegészítésében kifogásolta, hogy a felperes a szállítmány megérkezéséről szóló értesítés ellenére nem intézkedett a légi szállítás leállításáról és nem közölte a küldemény megérkezését megbízójával. Véleménye szerint az alperessel szembeni kárigény jogalapját illetően az okozati összefüggés nem igazolt, és a kár összegszerűsége sincs okirattal alátámasztva, ezért a kereset elutasításának van helye.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet fellebbezéssel támadott rendelkezéseinek helybenhagyására irányult annak helyes indokai szerint. Álláspontja az volt, az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy az alperes alkalmazottja súlyosan felróható magatartást tanúsított a fuvar teljesítése során. Megjegyezte, az esetleges fix lerakási határidőnek nincs jelentősége a per eldöntése szempontjából, mivel a megismételt elsőfokú eljárás tárgyát nem különleges kiszolgáltatási érdek, hanem az alperesi korlátozott felelősség áttörésének vizsgálata képezte. Hangsúlyozta, a lefolytatott szakértői bizonyítás, valamint a becsatolt okirati bizonyítékok alapján kára egyértelműen igazolást nyert. Kármegosztásnak jelen ügyben nincs helye, mivel a felperes éppen a légi szállítás megrendelésével tett eleget kárenyhítési kötelezettségének.

A fellebbezés **alaptalan.**

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, az ítéltábla kifejtett jogi érveivel is túlnyomórészt egyetért.

Ahogy az ítéltábla Gf.I.30.520/2013/4. számú hatályon kívül helyező végzésében már kifejtette, a perbeli jogvita elbírálásánál elsődlegesen a CMR Egyezmény rendelkezései az irányadók, a Ptk. szabályait csak annyiban lehet alkalmazni, amennyiben a CMR Egyezmény másként nem rendelkezik. Az Egyezmény 3. Cikkéből következően az alperes kártérítési felelősséggel tartozik a gépkocsivezetője által a fuvarmegbízás teljesítése során okozott esetleges károkért. A perbeli esetben az alperesi fuvarozó késedelme nem volt vitás, ezért főszabály szerint – amennyiben

kártérítési felelőssége alól nem tudja magát kimenteni – köteles megtéríteni a késedelemmel okozati összefüggésben keletkezett felperesi károkat. Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a kártérítés mértéke szempontjából a CMR Egyezmény 29. Cikk 1. és 2. pontjában foglaltaknak van jelentősége, az ugyanis a 23. Cikk 6. pontjában írt – a fuvardíj összegéhez igazodó – kártérítési korlátot áttöri a felróhatóság súlyosabb foka esetén és azt korlátlaná teszi. Ilyennek minősül a szándékosság és az azzal egyenértékű súlyos gondatlanság. Nincs ezért jelentősége a fellebbezésben hivatkozott azon körülménynek, miszerint a felperes vele a kiszolgáltatáshoz fűződő különleges érdeket nem közölte, mivel a kártérítés mértékét nem a CMR Egyezmény 26. Cikk 1. pontja, hanem a 29. Cikk 1. és 2. pontja határozza meg.

Ugyancsak tévesen sérelmezi az alperes **(tanú 5)** tanúvallomásának a bizonyítékok köréből történő kirekesztését. A tanú előadása ugyanis ellentétes az alperesi büntető feljelentés tartalmával, amelyet egyébként a tanú testvére, a szintén alperesnél dolgozó **(tanú 5 testvére neve)** tett. Ezzel a tanú szavahihetősége kétségessé vált. Az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre is a beszerzett bizonyítékok alapján, hogy az alperesnek sem volt tudomása a jármű hollétéről, illetve az áru sorsáról mintegy 17 órán keresztül, és az utolsó tájékoztatás is valótlan volt. A bizonyított tények egyértelműen cáfolják – az egyébként érdektelennek nyilvánvalóan nem tekinthető – **(tanú 5)** tanúvallomásában előadottakat a sofőrrel folytatott beszélgetésével kapcsolatosan is.

Megjegyzi az ítélet tábla, amennyiben a tanúvallomás értékelésre kerülne, az sem támasztaná alá az alperes CMR 17. Cikk 2. pontjára való alperesi hivatkozást, miszerint külső, elháríthatatlan ok okozta a késedelmet. A kialakult bírói gyakorlat szerint ugyanis csak a vis maior minősülhet elháríthatatlan külső oknak, amely mentesítheti a fuvarozót a felelősség alól. Ahhoz pedig, hogy valamely természeti vagy emberi hatás vis maiornak minősüljön fontos, hogy az előre nem látható, emberi erővel el nem hárítható legyen, mivel csak ez zárhatja ki a felelősséget (hasonlóan: EBH 2003.988., Fővárosi Ítélet tábla 14.Gf.40.675/2009/5., 14.Gf.40.383/2011/3. számú döntések). Ilyet az alperes a Pp. 164. § (1) bekezdésében írt kötelezettsége ellenére nem bizonyított. A CMR Egyezmény 17. Cikk 3. pontja alapján mentesülése körében egyébként sem hivatkozhat a jármű hibás állapotára, így a jármű alkatrészének minősülő kerekek, illetve gumik hibájára sem.

A kifejtettekből következően helyesen jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy az alperes a kártérítési felelősség alól nem tudta magát kimenteni. Szintén helytállóan állapította meg, hogy az alperes munkavállalója ha munkáltatója számára hosszabb időn keresztül elérhetetlen, az esetleges műszaki hiba elhárításához nem kér segítséget, és ezáltal nem tesz meg minden általában elvárható a szerződés szerinti teljesítés érdekében, olyan – a szándékossággal egyenértékű – súlyosan gondatlan magatartást tanúsít, amely a CMR Egyezmény 29. Cikk 1. és 2. pontjában foglaltak alkalmazását lehetővé teszi.

A kártérítés összege tekintetében az elsőfokú bíróság okszerűen mérlegelte az egyébként aggálytalan könyvszakértői vélemény megállapításait, valamint a beszerzett egyéb okirati bizonyítékokat. Nem osztja azonban álláspontját az ítélet tábla tekintetében, hogy a felperes által követelt fuvardíj különbözet megtérítésére irányuló igény alaptalan lenne, mivel a felperes azt az **(„A”)** céggel szemben érvényesítheti. A periratok között elfekvő kompenzációs számlák alapján ugyanis megállapítható, hogy a felperes ilyen tartalmú igényt saját megbízójával szemben már nem érvényesíthet, hiszen a kompenzációs számlákkal valójában az 1959. évi IV. törvény (régi Ptk.) 296. § (1) bekezdése szerinti beszámítás történt, melynek következtében a felperes – saját megbízójával szembeni – követelése megszűnt. Mivel a felperes az alperes késedelme folytán elesett az őt megillető fuvardíjtól, az nála a beszámítás időpontjában már kárként jelentkezett, ezért a fuvardíj különbözetet is alappal érvényesíthette volna az alperessel szemben. Az elsőfokú ítélet azonban – erre irányuló fellebbezés hiányában – tekintetben nem volt felülbíráható. Emiatt viszont nincs jelentősége az alperes fellebbezési érvelésének a saját fuvardíját illetően, hiszen a felperest – annak

érvényesítése esetén is – a marasztalás összegét meghaladó kár érte. Megjegyzi az ítéletábra, ez az igény egyébként is csak beszámítási kifogás előterjesztése esetén lett volna figyelembe vehető, ilyen tartalmú nyilatkozatot azonban az alperes nem tett.

Szintén alaptalan a fellebbezés az alperes a légiutas és a közúti fuvarozás súlyadatai közötti eltérés tekintetében, mivel légi úton nyilvánvalóan nem a közúton feladottal fizikailag teljesen azonos árukészlet került leszállításra, az okirati bizonyítékokból ugyanakkor egyértelműen megállapítható, hogy azok cikkszám megegyezett a közúton szállítottával. Mivel a légi úton való pótlásra az alperes felróható fuvarozási késedelme miatt került sor, ez a körülmény az okozati összefüggést is megalapozza, az intézkedés – éppen a kármegelőzés, kárenyhítés érdekében – indokolt volt.

Alaposnak bizonyult viszont az alperes fellebbezése az elsőfokú eljárási költséget illetően. Az elsőfokú eljárásban felmerült könyvszakértői díj 155.250,- Ft volt és a felperesi képviselő csupán 8 tárgyaláson jelent meg az elsőfokú bíróság által megállapított kilenccel szemben. Mivel a megismételt elsőfokú eljárásban a felperes 98 %-ban pernyertes lett, ennek megfelelően a lerótt elsőfokú eljárási illeték, előlegezett fordítói díj, illetve szakértői díj 98 %-ának megtérítését igényelheti perköltségként (88.050,-Ft + 25.390,-Ft + 152.140,-Ft) a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján, melyhez hozzá kell adni a másodfokú hatályon kívül helyező végzésben megállapított eljárási költséget (200.000,- Ft), illetve a 8 tárgyaláshoz igazodó ügyvédi díjat (320.000,- Ft + ÁFA). A teljes öt illető összeg kerekítve 872.000,- Ft.

A kifejtettek tekintetével az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, megfellebbezett rendelkezéseit a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta. Az érdemét tekintve eredménytelenül fellebbező alperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles a felperes másodfokú eljárásban felmerült költségeit megtéríteni, amelyet az ítéletábra a felperes által becsatolt megbízási szerződés rendelkezéseivel egyezően állapított meg (32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja).

S z e d, 2016. február hó 26. napján

Dr. Kiss Gabriella sk. .	Bálint Attila sk. .	Bánfalvi-Bottyán Csilla sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró